

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarium Pauli Diaconi - Cod. Aug. perg. 19

Paulus <Diaconus>

[S.l.], [9. Jh.]

Beatus Iohannis episcopus: sermo in decollatione sancti Iohannis baptiste

[urn:nbn:de:bsz:31-6704](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6704)

INDEX TONE

SANCTI IOHANNIS BAPTISTE

SERMO BEATI IO

HANNIS EPISCOPI

QUOD DICIT NOBIS IO

HANNIS VIRTUS HERO
DIS FERITAS CUM REFER

TUR. Confusa sunt viscera. corda

tremuerunt. Caligauit uisus.

hebit intellectus. aufugit audi

tus. Aut quid constat insensibus

humanis. quando perdit uirtu

tum magnitudinem. criminum

magnitudo. Herodes inquit te

nuit iohannem. & alligans. posuit

eum in carcerem. Iohannes. scola

uirtutum. magisterium uitae. sci

tatis forma. norma iustitiae.

Virginitatis speculum. pudicitiae

titulus. castitatis exemplum.

Penitentiae uia. peccatorum

uenia. fidei disciplina. Iohannes

maior homine. par angelis. le

gis summa. euangelii satio. apos

tolorum uox. silentium prophe

tarum. Lucerna mundi. prae

cursor iudicis. xpi metator. domin

testis. totius medius trinitatis.

Et hic tantus datur incestui. tra

ditur adulterio. adicitur saltatrici

Merito ergo confusa sunt viscera.

corda tremuerunt. At uero he

rodes profanauit templum. sa

cerdotium sustulit. Confudit

ordinem. temerauit regnum.

Corrupit quicquid erat religio

nis. quod legis. quod uitae. quod

morum. quod fidei. quod discipli

ne. perdidit & confudit.

Herodes sicarius. inciuēs. innobiles

latro. infocios populator.

Indomesticos praedo. plebis uite

remptor. occisor filiorum. in ex

traneos homicida. in proprios par

ricida. inebrians terram cruore

insiti sanguinis permenebat.

Hinc est quod iohannis sanguinem

pium. in poculo crudelitatis absoruit.

Sed ista lectio iam loquitur.

Herodes inquit tenuit iohannem.

& alligauit eum. Qui uincula

soluerit peccatorum. peccatoris

uinculis alligatur. ut uincta uena

locum ueniae non relinquat.

Alligauit eum & posuit in carcerem.

herodes tu adulterium facis. &

in carcerem uadit iohannes.

Sic iudicat sedens in loco iudicis

reus. in loco uindictis innocentiae

persecutor. Rogo. ubi erum

facies. ubi forma. ubi pudor. ubi

existimatio publici cognitoris.

Ubi dominus. ubi homo. ubi fas. ubi lex.

ubi ipsius iura naturae.

Simul omnia sunt herodes. te

agente. te iudicante. te uiuente

confusa. Tenuit inquit iohannem

& alligans posuit eum in carcere.
Herodes te petit causa. te arguit
uincula. te carcer accusat. te de
uulgat. producta in publicum poe
na. Iohannes iniuriatur. causa
custodiae. quae requirit. in te inue
nit quod puniat. & in Iohanne
quod doleat. Iohannes orbi no
tus. famae uirtute cognitus. cae
lebratissimus scitatus. dum adtra
hit ad se inquisitores iniuriae.
facit ut tuus cunctis innotescat
incestus. Agit ut te habeat con
fusio publica. quem corrigere
non ualuit. secreta correptio & pri
uata. Herodem Iohannes mom
tis non accusatione pulsauit. ut
pote amator castitatis. quem cor
rigere uoluit non perire.
Sed herodes facibus libidinis ar
dens. perire maluit quam redire.
& uxorem fratris in licite posside
re. & placere captiuis criminum
innocentiae inimicis. Odiosa
fit semper libertas. nam uirtus
contraria uitiosis. Sacri legis
exosa scitatus. inimica castitas in
pudicis. Corruptis integritas
paena. luxuriosis aduersa fru
galitas. Crudelibus dura
semper misericordia. impiis
pietas non ferenda. Probat
hoc euangelista cum dicit.
Dicebat enim Iohannes. Non licet

tibi accipere uxorem philippi
fratris tui. Ecce unde Iohannes
offendit. ecce unde herodes furit.
Malos qui monet. offendit. Incur
rit odium. qui arguit criminosos.
Dicebat Iohannes quod erat legis.
quod iustitiae. quod erat salutis.
certe quod erat non odii sed amoris.
Ecce qualem consecutus est ab im
pio. pro pietate mercedem.
Uolens inquit occidere eum. timuit
populum. Facile deuiat a iustitia
qui in causis. nondum sed homines
formidat. Huic peccandi differt
facultatem. non aufert uoluntatem.
Unde etiam quos suspendit acrimi
ne. auidiores reddit ad crimen.
& aestuat animo. quousque perfi
ciat quod cogitat malum.
Solus enim dei est timor. qui no
centes corrigit. fugat crimina.
in nocentiam seruat. perpetem
tribuit facultatem. Sed audi
amus ipsam Iohannis beatissimi
passionem. Die inquit natalis
herodis. saltauit herodiades filia
eius in medio triclinio. & placuit
herodi & omnibus amicis eius.
& iure iurando pollicitus est dare
ei quodcumque postulasset ab eo.
At illa praemonita a matre sua.
damaui inquit in disco. caput
Iohannis baptistae. Haec est.
mulier antiqua malitia.

quae adam eiecit de paradisi deli-
cus. Haec caelestes homines. facti
terrenos. Haec humanum genus
mersit in infernum. haec uitam
abstulit mundo. propter unius
arboris pomum. Hoc malum.
quod homines ducit ad mortem.
hoc malum fugit helias prophe-
ta. & cuius lingua clavis facta
est caeli. tamquam reus fugit.
a facie mulieris. Haec inue-
nit uerum laborem & pressu-
ram. quae nunc occidit iohan-
nem baptistam. Deicit pue-
ritiam. perdit iuuentutem.
inlicit & inquietat emortua
senectutem. Praemonita
inquit a matre sua. damihi
inquit in disco caput iohannis
baptiste. Libidine aestuans.
miscetur ipsa incestui. extinguit
lucernam mundi. Tunc con-
tristatus erex uehementer.
tamen propter iusiurandum.
& recumbentes. iussit dari.
Misitque & decollauit iohannem.
& adlatum est caput eius in disco.
& datum puellae. Puella autem detulit
matri suae. Audistis fratris
quanta nata sit de uoluptate
crudelitas. de libidine impie-
tas. adlatum est caput iohan-
nis in disco qui salutaria mo-
nita dabat incestui.

Mensa migrat incauam. in her-
nam uertitur domus. fiunt de-
pransoribus expectatores.

Muta tur furore conuiuium. sit-
cibus cedes. uinum transit in
sanguinem. Finis adponitur
innatali. in ortu exhibetur occa-
sus. Conuiuium mutatur
in homicidium. organa uertun-
tur in funus. tragoediae perso-
nant saeculorum. Intra bestia
non puella. quaerit caput am-
putare non saltare. Discur-
rit fera non femina. aspargit
iubas per ceruices non capillos.
an fractibus dilatat membra.
seuitia crescit augmentis.

Fit grandis crudelitate. non cor-
pore. & singularis fera. usque
dum capiat praedam. fremit
ore. dentibus frendit.

Ferrum non suscipit. sed producit.
Praemonita inquit a matre sua.
De matris peccato datus mugitum.
abscedit caput. corpus reliquit
truncum. Noua belua. quae
contempta corporis praeda.
caput ipsa truncatura peruasit.

Verum nequis aestimet. de talibus
nos uelle declamare. nos
non declamare. sed uolumus
clamare. ut festiuitatis ues-
trae cauta sint gaudia. ues-
trorumque natalium laetitia.

teneat in exultatione mensuram.
Epulis uestris intersit xpi. In facie
prandeatur auctoris. Honestate
conuiuium. natura ipsa quae
nos producit honoretur.
Laetitia mensae uestrae. per
tingat ad pauperes xpi. Famu-
lia uestra. innocentiae tripudii &
disciplina. Absit ebrietas.
luxus absistat. fugetur effusio.
saltatricum pestis. lenocinia
cantorum. uoluptatum fomenta
uentris onera. naufragium men-
tis. cum herodiadis conuiuio ab-
scidantur. ut praesens gaudium
uestrum. ad laetitiam ueniat
sempiternam. Fratres. hodie
sermonem tulimus in herodem.
quia satis auditor intellegit.
quanta sit gloria martiris.
quando miseriam persecutoris
audierit. Verum tamen nos
conuenit scire. quia iohannes
de morte sua natus est. & de
natali suo herodes mortuus est.

LXXII

ITEM DE EADEM
FESTIUITATE CU-
IUS SUPRA.

De me quidagam.
unde sermonis. ex-
ordium faciam quid
dicam uel taceam. non enim
ego tantum instupore mentis
factus sum. sed & omnes qui au-

dierunt euangelii uocem. & mi-
rantur mecum. uel iohannis con-
stantiam. uel herodis leuitatem.
uel impiarum mulierum ferinam
dementiam. Quid enim audiui-
mus. herodes inquit adprehen-
sum iohannem. posuit in cus-
todiam. Quam obrem. propter
herodiadem uxorem philippi
fratris sui. Et trepidandam
forsitan leuitatem herodis.
amiserunt mulieribus induc-
ti. quidem quis dicat. aut quo
modo quis enarrat. mulierum
illarum crudelem malitiam.
Equidem existimo. nullam esse
in hoc mundo bestiam comparabi-
lem mulieri malae. Sed nunc
mihi de mala muliere sermo est.
non de bona & honesta. Noui
enim multas bonas & honestas.
& ordinatas. in omne opus bonum
promptas. quarum me uitam
commemorare oportet ad edi-
ficationem audientium. & ad
amorem bonorum excitandum.
mentibus singulorum. Nulla
ergo in hoc mundo bestia simi-
lis est mulieri malae.
Quid inter quadrupedia anima-
lia leone saeuus. sed nihil
ad hanc. aut in serpentibus
quid dracone atrocius. ne hoc
quidem iuxta mulierem malam.